

L E G E

**cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule
nr. 414-XVI din 22.12.2006**

Monitorul Oficial nr.32-35/112 din 09.03.2007

* * *

C U P R I N S

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Sfera de aplicare

Articolul 2. Noțiuni principale

Articolul 3. Obiectul asigurării obligatorii de răspundere civilă auto

Articolul 4. Categoriile de persoane pasibile de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto

Articolul 5. Exigențele față de asiguratorul de răspundere civilă auto

Articolul 6. Reprezentantul de despăgubiri

Articolul 7. Cazul asigurat

Capitolul II

**CONTRACTUL DE ASIGURARE OBLIGATORIE
DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO**

Articolul 8. Modul de încheiere a contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto

Articolul 9. Termenul de acțiune a contractului de asigurare

Articolul 10. Încetarea contractului de asigurare

Capitolul III

PRIMELE DE ASIGURARE ȘI LIMITELE DESPĂGUBIRILOR

Articolul 11. Primele de asigurare

Articolul 12. Reducerile și majorările primelor de asigurare

Articolul 13. Plata primei de asigurare

Articolul 14. Limitele răspunderii asiguratorului

Capitolul IV

DESPĂGUBIRILE DE ASIGURARE

Articolul 15. Pagubele care se repară de către asigurator

Articolul 16. Pagubele care nu se repară de asigurator

Articolul 17. Cuantumul despăgubirii în caz de culpă a păgubitului

Capitolul V

AVIZAREA ȘI CONSTATAREA PAGUBELOR

Articolul 18. Obligațiile asiguratului

Articolul 19. Obligațiile asiguratorului

Articolul 20. Drepturile și obligațiile persoanei păgubite

Articolul 21. Dosarul de daune. Constatarea pagubelor

Capitolul VI

STABILIREA ȘI PLATA DESPĂGUBIRILOR

Articolul 22. Modul de stabilire a despăgubirilor

Articolul 23. Stabilirea despăgubirilor în cazul avarierii sau distrugerii autovehiculului

Articolul 24. Determinarea valorii autovehiculului

Articolul 25. Stabilirea despăgubirilor în cazul vătămării corporale

Articolul 26. Stabilirea despăgubirilor în cazul vătămării sau pieirii animalelor

Articolul 27. Stabilirea despăgubirilor în caz de avariere sau distrugere de alte bunuri

Articolul 28. Plata despăgubirilor

Articolul 29. Acțiunea de regres

Capitolul VII

BIROUL NAȚIONAL AL ASIGURĂTORILOR DE AUTOVEHICULE

Articolul 30. Constituirea Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule

Articolul 31. Atribuțiile Biroului Național

Articolul 32. Calitatea de membru al Biroului Național

Articolul 33. Fondul de protecție a victimelor străzii

Articolul 34. Fondul de compensare

Articolul 35. Resursele patrimoniale ale Biroului Național

Articolul 36. Conducerea Biroului Național

Articolul 37. Informația despre accidente

Articolul 38. Evidența asigurărilor

Articolul 39. Controlul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto

Capitolul VIII

DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Articolul 40. Dispoziții tranzitorii

Articolul 41. Intrarea în vigoare. Abrogări. Îndatoririle Guvernului

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Sfera de aplicare

Prezenta lege reglementează raporturile juridice dintre asigurători, asigurați și persoane terțe ce derivă din contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, precum și modul de realizare a acestui tip de asigurare.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

accident de autovehicul - eveniment neprevăzut, împlător provocat de unul sau mai multe autovehicule, care cauzează prejudicii unor persoane și care poate da naștere unor pretenții de despăgubire;

asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în continuare - *asigurare obligatorie de răspundere civilă auto*) - contract de asigurare, probat prin polița de asigurare RCA și/sau polița de asigurare "Carte Verde", prin care un asigurător autorizat, în condițiile prezentei legi, să practice asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se obligă, în baza unei prime plătite de asigurat, să despăgubească prejudiciile cauzate prin accident de autovehicul în perioada de valabilitate a contractului de asigurare;

asigurat - persoană fizică sau persoană juridică având încheiat un contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto;

autovehicul - sistem mecanic terestru cu autopropulsie, cu excepția celui care circulă pe șine, pentru transportul de călători, bagaje și mărfuri sau care execută orice alte lucrări și servicii aferente transporturilor - autoturisme, autobuze, microautobuze, troleibuze, autocamioane, inclusiv specializate, motocicleturi, tractoare.

În sensul prezentei legi, remorcile, semiremorcile sau atașele tractate ori netractate, alte mecanisme cu autotracțiune, admise spre utilizare în conformitate cu legislația în vigoare sau înregistrate în străinătate de autoritățile competente, fac parte din categoria autovehiculelor;

Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule - birou național din Republica Moldova constituit în conformitate cu Legea nr.407-XVI din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări;

Consiliul Birourilor Sistemului Internațional de Asigurări "Carte Verde" (în continuare - *Consiliul Birourilor*) - organism la care trebuie să adere în mod oficial toate birourile naționale ale statelor membre ale Spațiului Economic European și ale altor state asociate, însărcinat cu administrarea și punerea în aplicare a sistemului internațional de asigurări de răspundere civilă auto;

dosar de daune - dosar care include totalitatea documentelor necesare constatării și soluționării cazului de asigurare;

limite teritoriale de acoperire ale asigurării de răspundere civilă auto (în continuare - *limite teritoriale de acoperire ale asigurării*) - teritoriul Republicii Moldova (asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă) și teritoriul statelor ale căror birouri naționale sînt parte la Acordul dintre birourile naționale de asigurări ale statelor membre ale Spațiului Economic European și ale altor state asociate, semnat de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule (asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă);

persoană păgubită - orice persoană îndreptățită să primească despăgubire de asigurare pentru orice pagubă sau vătămare corporală provocată în urma unui accident de autovehicul;

poliță de asigurare RCA - poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto cu valabilitate în limitele teritoriului Republicii Moldova, care probează încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto;

poliță de asigurare "Carte Verde" - document internațional de asigurare, eliberat în numele unui birou național, care atestă existența asigurării obligatorii de răspundere civilă auto cu valabilitate în afara teritoriului țării emitente, în conformitate cu Recomandarea nr.5 din 25 ianuarie 1949, adoptată de Subcomitetul de Transport Rutier al Comitetului de Transporturi Interioare din cadrul Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite;

posesor de autovehicul - proprietarul de drept al autovehiculului, precum și persoana care posedă autovehiculul în temeiul unui contract de locațiune, contract de leasing sau al unor alte titluri prevăzute de legislație;

prejudiciu - efect negativ suferit de persoana fizică sau de persoana juridică păgubită în urma producerii unui risc acoperit printr-un contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto;

Regulament general al Consiliului Birourilor - document oficial, adoptat de Consiliul Birourilor la Rethymno (Creta) la 30 mai 2002, care încorporează toate prevederile obligatorii ce guvernează relațiile dintre birourile naționale ale asigurătorilor din statele membre ale Sistemului Internațional de Asigurări "Carte Verde";

unitate de specialitate - persoană fizică sau persoană juridică, autorizată (înregistrată legal), care are ca obiect de activitate comercializarea de autovehicule, de părți componente și piese de rezervă și/sau executarea de lucrări de întreținere și reparație a autovehiculelor;

utilizator - orice persoană care conduce autovehiculul: asiguratul, persoanele prevăzute în contractul de asigurare, alte persoane care conduc autovehiculul cu sau fără consimțământul posesorului; în cadrul instruirii la cursurile de șofer, se consideră utilizator persoana care efectuează instruirea în conducerea autovehiculului;

sistem bonus-malus - sistem de reduceri și de majorări ale primei de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto acordate în funcție de istoricul daunelor;

valoare de nou - prin valoare de nou a autovehiculelor avariate se înțelege:

- prețul de comercializare practicat de unitățile de specialitate din țară, echivalat în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei valabil la data producerii accidentului;

- prețul corespunzător din cataloagele de specialitate, echivalat în lei la cursul de schimb al pieței valutare comunicat de Banca Națională a Moldovei la data producerii accidentului - pentru autovehiculele care nu se comercializează de unitățile de specialitate din țară;

- valoarea stabilită prin analogie cu prețul unor autovehicule care au caracteristici tehnice similare - pentru tipurile de autovehicule la care nu există prețuri stabilite sau pentru tipuri ori modele care nu se mai fabrică;

valoare rămasă - valoare a părților din autovehicul rămase neavariate în urma distrugerii lui totale sau, dacă acesta nu poate fi restabilit, nu mai mult de 25% din valoarea lui de la data producerii accidentului.

Articolul 3. Obiectul asigurării obligatorii de răspundere civilă auto

Obiect al asigurării obligatorii de răspundere civilă auto îl constituie răspunderea civilă a posesorului de autovehicul pentru orice pagubă sau vătămare corporală produsă prin accident de autovehicul în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

Articolul 4. Categoriile de persoane pasibile de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto

(1) Persoanele fizice și persoanele juridice care au în posesiune autovehicule supuse înmatriculării pe teritoriul Republicii Moldova sînt obligate să se asigure pentru cazuri de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

(2) Persoanele care intră pe teritoriul Republicii Moldova cu autovehicule înmatriculate în străinătate se consideră asigurate dacă:

- a) sînt asigurate în conformitate cu prezenta lege;
- b) posedă documente internaționale de asigurare valabile în Republica Moldova.

Articolul 5. Exigențele față de asigurătorul de răspundere civilă auto

(1) Asigurătorul poate practica asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă dacă îndeplinește cumulativ, suplimentar la cerințele stabilite prin Legea cu privire la asigurări, următoarele condiții:

- a) dispune de cel puțin cîte un reprezentant de despăgubiri în fiecare municipiu din Republica Moldova;
- b) dispune de dotare cu tehnică de calcul și software adecvată și de personal care să permită ținerea unor evidențe detaliate a documentelor de asigurare și centralizarea informațiilor și/sau a datelor colectate și, totodată, are capacitatea de a comunica pe cale electronică aceste informații către o bază unică de date, constituită de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule și de Autoritatea de supraveghere; în acest sens, este obligatoriu ca sistemul informatic să permită transmiterea electronică periodică a informațiilor despre asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto între sediul central al asigurătorului, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule și Autoritatea de supraveghere;
- c) nu se află într-o situație de redresare financiară sau de insolabilitate prevăzută de legislația specială în domeniul asigurărilor și insolabilității.

(2) Asigurătorul poate practica asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă dacă îndeplinește, suplimentar la condițiile stabilite la alin.(1), următoarele cerințe:

- a) participă cu mijloace bănești la contribuția inițială a Fondului de compensare;
- b) participă cu mijloace bănești, în cote egale, la garanția bancară externă stabilită de Consiliul Birourilor, obligație ce se extinde pe întreaga perioadă în care Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule deține calitatea de membru cu titlu de tranziție în cadrul Consiliului Birourilor.

(3) Pentru aplicarea sistemului bonus-malus, asigurătorii vor avea acces la informațiile privind istoricul daunelor asiguraților din baza unică de date.

(4) Informațiile care trebuie colectate și transmise în baza unică de date constituită la nivel național se stabilesc prin actele normative ale Autorității de supraveghere.

Articolul 6. Reprezentantul de despăgubiri

(1) Asigurătorul de răspundere civilă auto este obligat să numească în fiecare filială și/sau reprezentanță cîte un reprezentant de despăgubiri. În cazul în care asigurătorul, în anumite municipii, nu dispune de filială și/sau de reprezentanță, atribuțiile de reprezentant de despăgubiri le va executa brokerul de asigurare persoană juridică, mandatat de asigurător.

(2) Reprezentantul de despăgubiri va avea sarcina de a recepționa cererile de despăgubire și a colecta informații necesare examinării și soluționării lor de către asigurător, precum și dreptul de a încheia contracte de asigurare.

(3) Reprezentantul de despăgubiri va deține suficientă putere de decizie, în limitele stabilite de asigurător, pentru a reprezenta asigurătorul în raporturile cu persoana păgubită. Numirea reprezentantului de despăgubiri nu exclude dreptul persoanei păgubite sau al asigurătorului ei de a institui proceduri directe împotriva persoanei care a cauzat accidentul de autovehicul sau împotriva asigurătorului ei.

(4) Mandatarea brokerului de asigurare cu împuternicirile reprezentantului de despăgubiri nu semnifică înființarea expresă a unei filiale sau reprezentanțe a asigurătorului de răspundere civilă auto.

(5) Brokerul de asigurare poate să desfășoare activitate în calitate de reprezentant de despăgubiri în numele mai multor asigurători.

Articolul 7. Cazul asigurat

(1) În cadrul asigurării obligatorii de răspundere civilă auto, cazul asigurat este accidentul produs de un autovehicul, al cărui posesor a îndeplinit obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, cu cauzarea de prejudicii:

- a) atît în timpul deplasării, cît și în timpul staționării autovehiculului;
- b) în urma desprinderii accidentale, în timpul deplasării autovehiculului, a remorcilor, semiremorcilor sau atașelor;
- c) produse de dispozitivele sau instalațiile cu care a fost echipat autovehiculul;
- d) ca urmare a scurgerii, risipirii sau căderii accidentale a substanțelor, materialelor sau obiectelor transportate;
- e) la urcarea în autovehicul și la coborîrea din el.

(2) Asiguratul nu poartă răspundere civilă auto dacă accidentul a avut loc:

a) în caz de forță majoră, inclusiv prin diferite acțiuni sau măsuri militare în timp de război sau de stări excepționale, de calamități naturale, de explozii nucleare, de radiație sau poluare radioactivă, de dezordini în masă, de activități teroriste;

b) din culpa exclusivă a păgubitului.

Capitolul II

CONTRACTUL DE ASIGURARE OBLIGATORIE DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO

Articolul 8. Modul de încheiere a contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto

(1) Asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto se realizează nemijlocit prin încheierea de contract de asigurare între posesorul de autovehicul și asigurătorul autorizat să practice asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.

(2) Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se încheie în mod obligatoriu:

a) cu indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul (număr limitat de persoane); sau

b) fără indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul (număr nelimitat de persoane).

(3) Încheierea contractului de asigurare se solicită asigurătorului prin depunerea unei cereri de asigurare adresate acestuia. Asigurătorul nu are dreptul să refuze primirea, examinarea și soluționarea cererii de asigurare.

(4) Contractul de asigurare atestă existența asigurării obligatorii de răspundere civilă auto. Încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă se dovedește cu polița de asigurare RCA, iar încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă se dovedește cu polița de asigurare "Carte Verde".

(5) Forma și conținutul cererii de asigurare, contractului de asigurare, precum și forma și conținutul poliței de asigurare RCA și poliței de asigurare "Carte Verde" sînt unice pentru toți asigurătorii și se stabilesc de către Autoritatea de supraveghere.

(6) Persoana fizică sau persoana juridică ce are în posesiune mai mult de un autovehicul înmatriculat ori supus înmatriculării în Republica Moldova poate încheia un singur contract de asigurare de răspundere civilă auto, în care va indica numărul autovehiculelor, caracteristicile lor tehnice și datele de identificare, situație în care asigurătorul va elibera polițe de asigurare pentru fiecare autovehicul.

(7) La încheierea contractului de asigurare, posesorul de autovehicul va permite asigurătorului să verifice starea tehnică a autovehiculului pentru care se solicită încheiere de contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto și va expune în cerere istoricul daunelor.

(8) Prestarea serviciilor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto (internă și externă) se efectuează exclusiv în încăperile amenajate ale asigurătorilor sau intermediarilor de asigurare, dotate cu aparate de casă și tehnică de calcul, care să permită înregistrarea contractelor, ținerea evidenței și transmiterea informației către baza de date centralizată a asigurătorului, a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule și a Autorității de supraveghere.

Articolul 9. Termenul de acțiune a contractului de asigurare

(1) Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se încheie pe un termen de 12 luni, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2)-(4). Asiguratul menține valabilitatea asigurării plătind primele de asigurare pentru perioada de asigurare corespunzătoare termenului de acțiune a contractului.

(2) Se permite a se încheia contract de asigurare cu perioade de asigurare mai mici decît 12 luni pentru autovehicule:

a) utilizate în activități agricole sezoniere;

b) înmatriculate cu numere temporare;

c) aflate în alte cazuri prevăzute de legislație.

(3) Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă poate fi încheiat pentru perioade de asigurare mai mici de 12 luni, dar nu mai mici de 15 zile.

(4) Persoana care folosește pe teritoriul Republicii Moldova autovehicul înmatriculat în străinătate, dar neasigurat, sau al cărui termen de asigurare expiră în timpul aflării pe teritoriul Republicii Moldova încheie contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto la intrarea autovehiculului pe teritoriul Republicii Moldova, la punctul de control al frontierei de stat, sau cel târziu în ultima zi de valabilitate a documentului de asigurare, în oficiul autorizat al asigurătorului. Contractul se încheie pe toată perioada aflării pe teritoriul Republicii Moldova, dar pe un termen nu mai mic de 15 zile.

(5) Răspunderea asigurătorului începe din momentul indicat în polița de asigurare și încetează la ora 24.00 a ultimei zile de valabilitate înscrise în poliță sau anterior acelei date, în momentul radierii din circulație a autovehiculului. Polița de asigurare se eliberează numai cu condiția achitării primei de asigurare.

Articolul 10. Încetarea contractului de asigurare

(1) Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto încetează:

a) în cazul radierii din registrul de stat și/sau al înstrăinării autovehiculului;

b) în cazul lichidării asiguratului persoană juridică sau al decesului asiguratului persoană fizică;

c) în cazul emiterii unei hotărîri judecătorești definitive privind încetarea contractului;

d) în alte cazuri prevăzute de legislație.

(2) Contractul de asigurare nu încetează în cazul producerii riscului asigurat și al plății despăgubirii de asigurare.

(3) La încetarea contractului de asigurare ca urmare a radierii din registrul de stat și/sau a înstrăinării autovehiculului, asigurătorul restituie asiguratului prima de asigurare pentru lunile complete de pînă la expirarea contractului, reținînd suma cheltuielilor de gestiune efective, dar nu mai mult de 20% din prima de asigurare calculată spre restituire.

(4) Contractul de asigurare se consideră nul în cazurile stabilite de legislația în vigoare. Acțiunea contractului nu se răsfrînge asupra accidentelor de autovehicul produse de asigurat pînă la încheierea lui.

Capitolul III

PRIMELE DE ASIGURARE ȘI LIMITELE DESPĂGUBIRILOR

Articolul 11. Primele de asigurare

(1) Prima de asigurare de bază aferentă asigurării obligatorii de răspundere civilă auto interne și externe se stabilește și se actualizează cel puțin o dată pe an de către Autoritatea de supraveghere după o metodologie aprobată de Guvern.

(2) Prima de asigurare se calculează în funcție de prima de asigurare de bază, la care se aplică coeficienții de rectificare stabiliți potrivit metodologiei indicate la alin.(1) și sistemul bonus-malus.

(3) Este interzis asigurătorilor să încaseze prime de asigurare sub cuantumul primelor calculate în funcție de prima de asigurare de bază și coeficienții de rectificare, cu excepția cazurilor prevăzute la art.12.

Articolul 12. Reducerile și majorările primelor de asigurare

(1) Asigurătorul poate oferi reduceri de pînă la 25% din primele de asigurare persoanelor fizice pensionate și persoanelor cu deficiențe locomotorii posesori de motocicluri și de autoturisme adaptate infirmității lor.

(2) Pentru contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă încheiat pe un termen mai mic de 12 luni în temeiul art.9 alin.(2) și (4), primele de asigurare se calculează lunar. Ele reprezintă pentru fiecare lună 1/10 din prima de asigurare anuală, însă nu pot depăși prima de asigurare aferentă perioadei de asigurare de 12 luni.

(3) La încheierea contractelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă cu persoane juridice care activează în domeniul transportului internațional de mărfuri și pasageri, încadrați în sistemul TIR-CARNET și INTER-BUS, asigurătorii pot acorda reduceri de pînă la 60% din prima de asigurare calculată conform art.11 alin.(2), exclusiv în situația în care transportatorii internaționali fac dovada deținerii poliței de asigurare "Carte Verde" valabile pentru o perioadă de 12 luni.

(4) La stabilirea primelor de asigurare pe care asiguratul urmează să le plătească, asigurătorul aplică sistemul bonus-malus, conform procedurii stabilite de Autoritatea de supraveghere, ce prevede reduceri anuale de 5%, dar de cel mult 50% pe parcursul a 10 ani, a primelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru utilizatorii care, în decursul a 10 ani, nu au comis accidente de autovehicul, precum și majorarea primei de asigurare pentru utilizatorii care au comis accidente de autovehicul.

Articolul 13. Plata primei de asigurare

(1) Prima de asigurare se plătește integral pentru toată perioada de asigurare specificată în polița de asigurare.

(2) Dovada plății primei de asigurare revine asiguratului, înscrisul constatator fiind cecul de casă sau dispoziția de plată.

Articolul 14. Limitele răspunderii asigurătorului

(1) Despăgubirea de asigurare va fi stabilită și achitată în limitele răspunderii asigurătorului.

(2) Limitele răspunderii asigurătorului sînt:

a) de 500000 lei - la avarierea sau distrugerea de bunuri, indiferent de numărul persoanelor păgubite într-un accident;

b) de 350000 lei - pentru fiecare persoană păgubită în caz de vătămări corporale sau deces, dar nu mai mult de 700000 lei, indiferent de numărul persoanelor păgubite într-un accident.

(3) Despăgubirile prevăzute de contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se plătesc indiferent de numărul cazurilor de accidente care au avut loc în termenul de asigurare.

(4) Dacă întinderea pagubelor cauzate în unul și același accident mai multor persoane, inclusiv cheltuielile suportate de ele în proces civil, depășește limita stabilită, despăgubirile se acordă în limita stabilită, pentru fiecare persoană păgubită, proporțional raportului dintre limita maximă și totalul prejudiciilor.

(5) În cazul în care întinderea prejudiciului depășește limitele răspunderii stabilite la alin.(2), păgubitul are dreptul, în conformitate cu legislația civilă în vigoare, să intențeze persoanei răspunzătoare de producerea accidentului o acțiune de recuperare a sumei care depășește aceste limite.

(6) Posesorul de autovehicul are dreptul să încheie contract de asigurare benevolă de răspundere civilă pentru acoperirea pagubelor ce depășesc limitele stabilite la alin.(2).

Capitolul IV

DESPĂGUBIRILE DE ASIGURARE

Articolul 15. Pagubele care se repară de către asigurător

(1) Asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul, precum și în cazul în care, la data accidentului:

a) utilizatorul nu este inclus în contractul de asigurare încheiat între posesor și asigurător;

b) utilizatorul sau asiguratul nu posedă permis de conducere de categoria respectivă;

c) utilizatorul sau asiguratul nu a respectat obligațiile tehnice legale cu privire la starea și siguranța autovehiculului.

(2) În caz de vătămare corporală sau deces, despăgubirile de asigurare se acordă atât pentru persoanele aflate în afara autovehiculului care a produs accidentul, cît și pentru persoanele aflate în acel autovehicul, cu excepția utilizatorului său.

(3) Membrii de familie ai asiguratului, ai utilizatorului de autovehicul sau ai oricărei alte persoane a cărei răspundere civilă este angajată într-un accident de autovehicul și este acoperită prin asigurare obligatorie de răspundere civilă auto nu sînt excluși, datorită acestei legături de rudenie, din rîndul beneficiarilor asigurării pentru vătămarile lor corporale.

(4) La avarierea sau distrugerea de bunuri, despăgubirea de asigurare se acordă pentru bunurile aflate în afara autovehiculului care a produs accidentul, cu excepția celor specificate la art.16, iar pentru bunurile aflate în acel

autovehicul, numai dacă ele nu erau transportate în baza unui raport contractual încheiat cu posesorul sau cu utilizatorul autovehiculului, precum și dacă nu aparțineau posesorului sau utilizatorului răspunzător de accident.

(5) Paguba provocată în accident rutier de o remorcă va fi acoperită de asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto a posesorului de autovehicul doar dacă remorca:

- a) este tractată de acest autovehicul; ori
- b) s-a separat de autovehicul și a continuat să se deplaseze.

(6) Pagubele provocate de remorcă vor fi acoperite de asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto a posesorului ei dacă remorca:

- a) nu este tractată de autovehicul; sau
- b) este separată de autovehicul și staționează.

(7) Prevederea de la alin.(5) se aplică și în cazul în care autovehiculul este tractat în scopul transportării lui.

Articolul 16. Pagubele care nu se repară de asigurător

(1) Asigurătorul nu acordă despăgubiri pentru:

a) partea din prejudiciu care depășește limitele despăgubirilor de asigurare prevăzute la art.14 alin.(2) la data producerii accidentului, indiferent de numărul persoanelor păgubite și de cel al persoanelor răspunzătoare de producerea pagubei;

b) pagubele produse la locul de muncă de dispozitivele sau instalațiile montate pe autovehicul, utilizate ca utilaje sau instalații de lucru;

c) pagubele produse prin accidente survenite în timpul operațiunilor de încărcare și descărcare, aceste accidente constituind riscuri ale activității profesionale;

d) pagubele produse ca urmare a transportului de produse periculoase (radioactive, inflamabile, explozive), acestea din urmă determinând sau agravând producerea de pagube, dacă riscul transportării unor astfel de produse este supus asigurării obligatorii;

e) prejudiciul legat de poluarea mediului din cauza unui accident;

f) pagubele pricinuite de dispariția sau distrugerea hîrtilor de valoare, banilor, pietrelor prețioase, obiectelor din metale prețioase și pietre prețioase, obiectelor de artă și altor obiecte ale proprietății intelectuale;

g) reducerea valorii bunurilor după reparație;

h) pagubele produse prin exploatarea autovehiculelor în cadrul întrecerilor și antrenamentelor sportive, organizate în locuri special prevăzute pentru acestea;

i) pagubele produse în situațiile în care răspunderea asigurătorului nu începuse ori încetase;

j) prejudiciile produse bunurilor aparținînd persoanelor fizice sau persoanelor juridice asigurate de răspundere civilă auto dacă au fost provocate de un autovehicul aflat în posesia lor;

k) sumele pe care utilizatorul răspunzător de producerea pagubei este obligat să le plătească posesorului, care i-a încredințat autovehiculul asigurat, pentru avarierea ori distrugerea lui;

l) sumele de recuperare a pagubei morale rezultate din accident.

(2) Pentru recuperarea daunelor excluse din asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto conform alin.(1), persoana păgubită este în drept să intenteze în instanță de judecată acțiune civilă împotriva persoanei răspunzătoare de producerea accidentului.

Articolul 17. Cuantumul despăgubirii în caz de culpă a păgubitului

(1) În cazul în care părțile au provocat din culpă accidentul sau majorarea pagubei, fiecare dintre ele va fi obligată să compenseze numai partea din pagubă care îi este imputabilă. În acest caz, întinderea răspunderii fiecărei părți pentru producerea accidentului de autovehicul va fi determinată prin acte și alte mijloace probatorii.

(2) Dacă este imposibilă determinarea, în condițiile alin.(1), a întinderii răspunderii fiecărei părți pentru accidentul produs, răspunderea se va stabili în cote egale, în funcție de numărul părților implicate în accident, fiecare avînd dreptul la despăgubire în proporția în care nu poartă răspundere de producerea accidentului.

Capitolul V

AVIZAREA ȘI CONSTATAREA PAGUBELOR

Articolul 18. Obligațiile asiguratului

(1) La producerea accidentului de autovehicul, asiguratul sau utilizatorul de autovehicul este obligat:

a) să întreprindă toate acțiunile posibile pentru diminuarea pagubelor produse;

b) să notifice organele poliției sau alte organe de drept despre accidentul de autovehicul imediat după producerea lui, cerînd întocmirea actelor referitor la cauzele și circumstanțele producerii accidentului, precum și la consecințele lui;

c) în 48 de ore din momentul producerii accidentului, să înștiințeze asigurătorul care a emis polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto; participanții la accident care dețin polițe de asigurare, indiferent de rezultatele constatării vinovatului, anunță asigurătorii respectivi și sînt obligați să nu întreprindă de sine stătător măsuri de reparare a pagubelor;

d) să notifice participanții la accident, păgubitul sau apropiații lui despre faptul că posedă poliță de asigurare și să pună la dispoziția acestora informațiile necesare despre asigurător.

(2) Nerespectarea de către asigurat sau de către utilizatorul autovehiculului a prevederilor alin.(1) lit.b) și c) nu îl scutește pe asigurător de obligația de a plăti despăgubirea, acesta fiind însă în drept să înainteze împotriva asiguratului acțiune de regres privind cheltuielile suplimentare aferente neîndeplinirii prevederilor menționate.

(3) În caz de leziuni corporale grave sau deces al asiguratului sau utilizatorului de autovehicul răspunzător de producerea accidentului, persoana păgubită primește informația despre asigurătorul persoanei vinovate la Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule.

Articolul 19. Obligațiile asigurătorului

(1) După ce a luat cunoștință de producerea accidentului, asigurătorul este obligat:

- a) să deschidă dosar de daune;
- b) să solicite organelor și instituțiilor competente (poliția, unitățile de pompieri, procuratura sau instituțiile medicale) informații despre accident și consecințele lui, stipulate la art.21 alin.(3) lit.a);
- c) să examineze bunurile avariate și să încheie, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii informației despre producerea accidentului de autovehicul, un proces-verbal de constatare a pagubelor;
- d) să închidă dosarul de daune privind pagubele materiale în cel mult 15 zile calendaristice din data depunerii de către păgubit a ultimului document necesar finalizării dosarului;
- e) să închidă dosarul de daune privind vătămările corporale sau decesul în cel mult 10 zile calendaristice din data depunerii de către păgubit a ultimului document de confirmare a pagubelor;
- f) să achite despăgubirea de asigurare în termenele stabilite prin prezenta lege.

(2) Asigurătorul este obligat să soluționeze cererea și să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data informării despre cazul asigurat.

Articolul 20. Drepturile și obligațiile persoanei păgubite

(1) Drepturile persoanei păgubite prin accident produs pe teritoriul Republicii Moldova de autovehicul aflat în posesiunea asiguratului se exercită față de asigurătorul de răspundere civilă auto direct, la sediul acestuia, sau prin reprezentantul de despăgubiri, în limitele răspunderii asigurătorului prevăzute în prezenta lege.

(2) Drepturile persoanei păgubite prin accident produs pe teritoriul Republicii Moldova de autovehicul aflat în posesiunea unei persoane asigurate în străinătate se exercită față de asigurătorul acestei persoane prin intermediul Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule dacă sînt îndeplinite condițiile prevăzute la art.4 alin.(2) lit.b).

(3) Persoana păgubită poate să adreseze cerere de despăgubire direct asigurătorului de răspundere civilă auto sau reprezentantului de despăgubiri desemnat de acesta, indiferent de faptul că asiguratul a executat sau nu obligația de înștiințare prevăzută la art.18 alin.(1) lit.c).

(4) Asigurătorul nu este în drept să refuze examinarea și soluționarea cererii de despăgubire depuse în condițiile alin.(3).

(5) Drepturile persoanei păgubite prin accident de autovehicul în care autorul și/sau autovehiculul au rămas neidentificați sau posesorul autovehiculului nu are încheiată asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, iar despăgubirile se achită în conformitate cu art.14.

(6) Persoana păgubită sau reprezentantul ei legal este obligat să asigure, în termenul specificat la art.19 alin.(1) lit.c), accesul asigurătorului sau al reprezentantului de despăgubiri al acestuia la bunurile avariate prin accident de autovehicul, astfel încît asigurătorul să dispună de posibilitatea de a constata întinderea reală a pagubelor.

(7) Dacă persoana păgubită sau reprezentantul ei legal nu a respectat obligația prevăzută la alin.(6) și a făcut astfel imposibilă întocmirea dosarului de daune și/sau constatarea de către asigurător a întinderii pagubelor, acesta din urmă este absolvit de obligația de a plăti despăgubirea de asigurare.

Articolul 21. Dosarul de daune. Constatarea pagubelor

(1) Asigurătorul, iar în cazurile prevăzute de prezenta lege, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule deschid dosar de daune și constată pagubele în momentul în care sînt înștiințați de către asigurat ori în care persoana păgubită le prezintă cerere de despăgubire și/sau dovezi privind răspunderea asiguratului.

(2) În cazul în care asigurătorul nu a examinat bunurile avariate și nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor în termenul specificat la art.19 alin.(1) lit.c), persoana păgubită este în drept să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru constatarea pagubelor, fără a prezenta asigurătorului bunurile avariate.

(3) În dosarul de daune se includ în mod obligatoriu:

- a) copiile de pe documentele de constatare a faptului și a circumstanțelor în care s-a produs accidentul, întocmite de lucrătorii organelor afacerilor interne, ai unităților de pompieri, ai procuraturii, ai instituțiilor medicale;
 - b) explicația asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul privind producerea accidentului, cu excepția cazurilor de leziuni corporale grave sau deces al asiguratului sau al utilizatorului în urma accidentului de autovehicul sau de eschivare a acestora de la răspundere;
 - c) cererea persoanei păgubite privind constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare;
 - d) procesul-verbal de constatare a pagubelor;
 - e) procesul-verbal suplimentar de constatare a pagubelor, după caz;
 - f) actul de evaluare a cheltuielilor de reparație și/sau de înlocuire a părților sau pieselor avariate, cu indicarea prețurilor, întocmit de către unitatea de specialitate acceptată de părți;
 - g) documentele care confirmă efectuarea reparațiilor, înlocuirea pieselor avariate și costul acestora, întocmite de către unitatea de specialitate acceptată de părți;
 - h) documentele care confirmă producerea vătămărilor corporale sau decesul persoanei păgubite;
 - i) documentele prevăzute la art.25, după caz;
 - j) hotărîrea judecătorească definitivă privind cuantumul despăgubirilor și modul lor de plată, după caz;
 - k) copiile de pe documentele contabile care confirmă plata despăgubirilor;
 - l) confirmarea scrisă a persoanei păgubite sau a reprezentantului ei că a fost despăgubită și că nu are pretenții față de asigurător; confirmarea se redactează în două exemplare semnate, cîte un exemplar pentru fiecare parte;
 - m) angajamentul scris prin care persoana păgubită se obligă să restituie despăgubirea în cazul anulării actelor perfectate de lucrătorii organelor afacerilor interne, ai unității de pompieri, ai procuraturii, ai instituțiilor medicale.
- (4) Procesul-verbal de constatare a pagubelor se încheie de asigurător, cu participarea asiguratului și a persoanei păgubite sau a reprezentantului acesteia, în bază de procură, și se semnează de toți participanții la întocmirea lui.

(5) Eventualele obiecții ale părților cu privire la pagubele constatate se menționează în procesul-verbal sau într-o anexă la acesta.

(6) După constatarea pagubelor, asigurătorul este obligat să elibereze persoanei păgubite, în termen de 5 zile, un extras din dosarul de daune în care să indice numărul dosarului deschis, piesele constatate ca avariate în accident, soluțiile tehnice adoptate (înlocuire sau reparație), lista documentelor, prevăzute la alin.(3), necesare finalizării dosarului de daune și efectuării plății.

(7) Persoana păgubită ia cunoștință de toate documentele din dosarul de daună, exprimându-și acordul sau dezacordul asupra soluțiilor propuse de asigurător, confirmând faptul prin semnătură aplicată pe aceste documente.

(8) Dacă în timpul demontării sau reparației bunului avariat se descoperă și alte pagube produse de accident, care nu au putut fi constatate inițial, se încheie un proces-verbal suplimentar de constatare a pagubelor, cu participarea persoanelor antrenate la constatarea inițială.

Capitolul VI **STABILIREA ȘI PLATA DESPĂGUBIRILOR**

Articolul 22. Modul de stabilire a despăgubirilor

(1) Despăgubirile se stabilesc în baza unui acord scris între asigurat, persoana păgubită sau reprezentantul ei legal și asigurător ori, în cazul în care nu s-a ajuns la nici o înțelegere, prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

(2) În cazul stabilirii despăgubirii prin hotărâre judecătorească, drepturile persoanei păgubite prin accident produs de autovehicul aflat în posesiunea unei persoane asigurate în Republica Moldova se exercită față de asigurătorul de răspundere civilă auto, în limitele obligației lui stabilite prin prezenta lege, cu citarea obligatorie, în calitate de intervenienți accesorii, a persoanei /persoanelor răspunzătoare de producerea accidentului.

(3) Despăgubirile nu pot fi stabilite pe baza acordului dintre asigurat, persoana păgubită sau reprezentantul acesteia și asigurător în cazul în care:

a) persoanele care formulează pretenții de despăgubire sînt: soțul (soția) sau persoanele care se află la întreținerea asiguratului răspunzător de producerea pagubei ori sînt angajații lui;

b) persoanele care formulează pretenții de despăgubire, în caz de vătămare corporală sau deces, sînt copiii, părinții, frații sau surorile asiguratului răspunzător de producerea pagubei care nu se află la întreținerea lui.

(4) Prin derogare de la alin.(1), în situațiile prevăzute la alin.(3) și în cazul neprezentării asiguratului, despăgubirile de asigurare se stabilesc în lipsa acestuia, prin acord încheiat între asigurător și persoana păgubită.

(5) Acordul dintre asigurat, persoana păgubită și asigurător are caracter total, necondiționat, definitiv și stinge toate pretențiile ce decurg din pagubele care erau sau puteau fi cunoscute la data realizării acordului, pentru pagubele ce s-au acoperit pe această cale, cu excepția situației în care, ulterior plății despăgubirii pentru vătămări corporale, starea persoanei păgubite s-a agravat ori a intervenit decesul ei ca urmare a aceluiași accident.

(6) În cazul în care accidentul de autovehicul face obiectul unui proces penal, despăgubirile pot fi stabilite în baza unui acord între asigurat, persoana păgubită și asigurător dacă:

a) potrivit legii, acțiunea penală poate înceta prin împăcarea părților;

b) deși hotărîrea instanței de judecată a rămas definitivă și irevocabilă, stabilirea despăgubirilor urmează a se face ulterior în acțiune civilă;

c) deși acțiunea penală nu poate fi stinsă prin împăcarea părților, este posibilă stabilirea despăgubirii în baza acordului dintre asigurat, persoana păgubită și asigurător.

(7) În cazul avarierii sau distrugerii de bunuri, despăgubirea se stabilește în conformitate cu legislația în vigoare privind acoperirea cuantumului pagubelor aduse bunurilor, ținîndu-se cont de pretențiile formulate de persoana păgubită, fără a se depăși diferența dintre valoarea acestor bunuri din momentul producerii accidentului și valoarea rămasă și limita maximă a despăgubirilor de asigurare prevăzută de prezenta lege.

(8) În cuantumul despăgubirilor se includ cheltuielile:

a) aferente acțiunilor de limitare a pagubelor;

b) de transport al bunurilor la locul de reparație, parcare sau depozitare;

c) aferente cazului asigurat, suportate în proces civil de către asigurat sau păgubit;

d) aferente expertizei tehnice efectuate la cererea păgubitului conform art.21 alin.(2) sau în temeiul unei hotărîri judecătorești.

(9) Cheltuielile enumerate la alin.(8) se rambursează doar în cazul probării lor cu documente justificative.

(10) În caz de avariere sau distrugere a bunurilor, dacă autoritățile publice competente nu au reținut elemente determinante cu privire la cauzele și împrejurările producerii accidentului de autovehicul ori la pagubele cauzate, aceste elemente pot fi dovedite de partea interesată prin orice mijloc legal de probă.

(11) Dacă, la data producerii accidentului de autovehicul, persoana păgubită are în vigoare un contract de asigurare de bunuri pentru bunurile avariate sau distruse prin accidentul de autovehicul, posesorul unor astfel de bunuri va fi despăgubit în temeiul acelu contract.

(12) În cazul cînd persoana păgubită se adresează asigurătorului său de bunuri pentru recuperarea prejudiciului, constatarea avariilor, soluțiile tehnologice adoptate, evaluarea și stabilirea despăgubirilor vor fi opozabile asigurătorului de răspundere civilă auto al persoanei vinovate, în limita prevederilor prezentei legi.

(13) Întru respectarea prevederilor alin.(12), asigurătorul de bunuri al persoanei păgubite recuperează despăgubirea de asigurare plătită acesteia de la asigurătorul de răspundere civilă auto al persoanei vinovate, în limitele stabilite de prezenta lege pentru unul și același accident.

Articolul 23. Stabilirea despăgubirilor în cazul avarierii sau distrugerii autovehiculului

(1) Despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea autovehiculului nu poate depăși nici una din următoarele valori:

a) valoarea pagubei real suportate;

b) diferența dintre valoarea autovehiculului de la data producerii accidentului și valoarea rămasă conform actului de reevaluare încheiat de către o unitate de specialitate;

c) limita despăgubirii prevăzută de prezenta lege.

(2) Valoarea pagubei pricinuite autovehiculului este egală costului reparației părților componente sau a pieselor avariate ori costului de înlocuire a acestora, inclusiv cheltuielile pentru materiale, pentru lucrările de demontare și montare aferente reparațiilor și înlocuirilor necesare, stabilite la prețurile practicate de unitățile de specialitate.

(3) Prin părți componente sau piese care trebuie înlocuite se înțeleg cele a căror reparație sau folosință nu mai este posibilă din punct de vedere tehnic din cauza gradului înalt de avariere ori cele a căror reparație este posibilă, dar costul ei, inclusiv cheltuielile pentru materiale, pentru lucrările de demontare și montare aferente, depășește valoarea de nou a părții componente sau a piesei respective, inclusiv cheltuielile pentru materiale, pentru lucrările de demontare și montare aferente.

(4) Costul reparației autovehiculului se stabilește pe baza documentelor eliberate de unitatea de specialitate acceptată de părți.

(5) Se consideră necesară revopsirea integrală a autovehiculului accidentat atunci când părțile avariate reprezintă minimum 50% din suprafața lui exterioară totală.

(6) Prețurile părților componente, ale pieselor înlocuitoare noi și ale materialelor sînt cele practicate de unitățile de specialitate.

(7) În cazul în care pentru repararea autovehiculului este necesară cumpărarea în valută străină a unor piese sau materiale, costul lor este egal costului de achiziție prevăzut în actele de cheltuieli prezentate (inclusiv cheltuielile de transport și taxele vamale, exclusiv TVA aferentă), echivalat în lei moldovenești la cursul de schimb al Băncii Naționale a Moldovei de la data plății facturii. În astfel de cazuri, costul părților componente, al pieselor sau al materialelor nu va depăși prețul de vânzare practicat de unitățile de specialitate din Republica Moldova, dacă sînt comercializate și în Republica Moldova.

(8) Dacă la unele părți componente sau piese pentru autovehicul nu există prețuri practicate de unitățile de specialitate, valoarea de nou a acestora se stabilește pe baza prețurilor din cataloagele pieselor de schimb sau, în lipsă, prin analogie cu prețurile la părțile componente sau la piesele unor autovehicule similare.

Articolul 24. Determinarea valorii autovehiculului

(1) Valoarea autovehiculului din data producerii accidentului se determină prin scăderea uzurii din valoarea lui de nou.

(2) Uzura autovehiculului avariata se determină în raport cu vechimea, utilizarea și starea lui de întreținere de la data producerii accidentului. Criteriile și modul de determinare a uzurii se stabilesc de Autoritatea de supraveghere.

Articolul 25. Stabilirea despăgubirilor în cazul vătămării corporale

(1) În cazul vătămării corporale, despăgubirea de asigurare se stabilește prin acordul scris dintre asigurat, persoana păgubită și asigurător.

(2) În cazul prevăzut la alin.(1), despăgubirea de asigurare va include:

a) diferența dintre veniturile nete ale persoanei vătămate și indemnizația primită din fondurile bugetului asigurărilor sociale de stat, pe perioada spitalizării și a concediului medical - pentru persoanele salariate;

b) venitul mediu lunar net realizat din activități desfășurate la ultimul loc de lucru de persoana vătămată, probat cu documente justificative - pentru persoanele care nu au calitatea de salariat;

c) o indemnizație nu mai mică decît coșul minim de consum - pentru persoanele păgubite aflate la data producerii accidentului de autovehicul în ultimul an de studii sau de calificare, fără menținerea salariului;

d) eventualele cheltuieli prilejuite de accident, inclusiv cheltuielile de transport al persoanei accidentate, de tratament, de spitalizare, de recuperare, de protezare, de alimentație specială, conform prescripțiilor medicale, probate cu documente justificative, care nu sînt suportate din fondurile de asigurări medicale obligatorii, conform actelor normative în vigoare;

e) cheltuielile real suportate cu îngrijitori pe perioada incapacității temporare de muncă, dacă prin certificat medical se recomandă acest lucru, dar nu mai puțin decît coșul minim de consum.

(3) În caz de deces al terței persoane, despăgubirea de asigurare se stabilește prin acordul dintre asigurat, succesorii persoanei păgubite sau reprezentantul ei legal și asigurător.

(4) În cazul prevăzut la alin.(3), despăgubirea de asigurare va include:

a) partea din salariu pierdută de persoanele care s-au aflat la întreținerea defunctului sau care aveau dreptul la pensie de întreținere din partea lui;

b) cheltuielile de înmormîntare (cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului), probate cu documente justificative;

c) cheltuielile de transport al defunctului din localitatea în care a avut loc decesul pînă în localitatea în care a avut loc înmormîntarea, probate cu documente justificative.

(5) Dacă documentele justificative prevăzute la alin.(4) nu se prezintă, despăgubirea se efectuează la prețurile minime pentru servicii similare prestate de birourile de pompe funebre din localitatea în care a avut loc înmormîntarea.

Articolul 26. Stabilirea despăgubirilor în cazul vătămării sau pieririi animalelor

(1) Despăgubirea pentru vătămarea sau pierirea animalului în accident de autovehicul se stabilește pe baza prețului animalului de pe piața locală la data producerii accidentului. Cheltuielile de tratament al animalului vor fi rambursate de către asigurător în baza documentelor justificative prezentate de proprietarul lui.

(2) Păgubitul va prezenta adeverință de la primăria locală precum că este posesorul animalului vătămat sau pierit.

(3) În cazul animalului care trebuie sacrificat și a cărui carne poate fi valorificată, la calculul despăgubirii se ia în considerare costul cărnii valorificate.

Articolul 27. Stabilirea despăgubirilor în caz de avariere sau distrugere de alte bunuri

(1) Despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea de bunuri, altele decât cele prevăzute la art.23 și 26, se stabilește în funcție de costul reparației lor, în limitele prevăzute la art.14 alin.(2) lit.a).

(2) Documente tehnice (deviz de reparație sau alte evaluări) prezentate de persoana păgubită se iau în considerare la stabilirea despăgubirii după ce sînt verificate de asigurător.

Articolul 28. Plata despăgubirilor

(1) Asigurătorul este obligat să plătească despăgubirile în termen de 10 zile calendaristice de la data finalizării dosarului de daune și să accepte cererea păgubितului privind modalitatea de plată a despăgubirii, care poate fi:

- a) în numerar;
- b) prin virament în cont bancar;
- c) prin virament în contul bancar al unității de specialitate care a efectuat reparația.

(2) Obiecțiile referitor la suma despăgubirii se vor comunica asigurătorului în 5 zile calendaristice de la finalizarea dosarului de daune, urmînd ca, în termen de 5 zile din data înștiințării, asigurătorul să le soluționeze ori să prezinte dezechordul față de ele.

(3) Dacă persoana păgubită nu este de acord cu decizia asigurătorului privind cuantumul despăgubirii de asigurare, acesta plătește totuși despăgubirea în cuantumul stabilit. În acest caz, persoana păgubită are dreptul să atace decizia asigurătorului în instanță de judecată.

(4) În cazul în care despăgubirea de asigurare se stabilește prin hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă, asigurătorul va acorda despăgubire fără a mai fi necesar acordul păgubितului.

(5) Despăgubirile se plătesc de către asigurător nemijlocit persoanelor fizice sau juridice păgubite dacă acestea nu au fost despăgubite de asigurat.

(6) Despăgubirea se plătește asiguratului total sau parțial dacă probează că a despăgubit total sau parțial pe cel păgubit și că despăgubirea nu urmează a fi recuperată conform art.29.

Articolul 29. Acțiunea de regres

Asigurătorul are dreptul să înainteze acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci cînd:

- a) accidentul a fost produs cu intenție;
- b) în momentul producerii accidentului, autovehiculul era condus în stare de ebrietate sau sub influența stupefiantelor;
- c) persoana răspunzătoare de producerea accidentului nu are permis de conducere de categoria respectivă;
- d) persoana răspunzătoare de producerea accidentului nu este inclusă în contractul de asigurare încheiat între posesorul autovehiculului și asigurătorul de răspundere civilă auto, cu excepția situației prevăzute la art.8 alin.(2) lit.b);
- e) contrar prevederilor legale care reglementează circulația rutieră pe drumurile naționale și cele locale, persoana răspunzătoare de producerea accidentului a părăsit locul lui;
- f) utilizatorul autovehiculului nu dispune de certificat de revizie tehnică la momentul producerii accidentului;
- g) accidentul a avut loc din vina autorului unei infracțiuni, care încearcă să fugă de urmărire.

Capitolul VII

BIROUL NAȚIONAL AL ASIGURĂTORILOR DE AUTOVEHICULE

Articolul 30. Constituirea Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule

(1) Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule (în continuare - *Birou Național*) este o asociație profesională, necomercială, constituită prin comunitate de interese, cu statut de persoană juridică, bazată pe principiul aderării asigurătorilor de răspundere civilă auto în calitate de membru, care îndeplinește prerogativele și atribuțiile de Birou Național al Republicii Moldova în Consiliul Birourilor Sistemului Internațional de Asigurare "Carte Verde".

(2) Birou Național își desfășoară activitatea în baza propriului statut, prezentei legi, Regulamentului general al Consiliului Birourilor și actelor normative ale Autorității de supraveghere, emise în acest sens.

(3) Statutul Biroului Național, modificările și completările lui se aprobă de adunarea generală a membrilor acestuia și se înregistrează în modul stabilit de legislația în vigoare, cu avizul prealabil al Autorității de supraveghere.

Articolul 31. Atribuțiile Biroului Național

(1) Atribuțiile principale ale Biroului Național sînt:

- a) să supravegheze modul în care membrii săi exercită drepturile și îndeplinesc obligațiile ce le revin în baza contractelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externe;
- b) să administreze și să utilizeze mijloacele Fondului de protecție a victimelor străzii și cele ale Fondului de compensare, constituite conform prezentei legi;
- c) să instrumenteze și să lichideze, direct sau prin intermediar, daunele cauzate în accidente de autovehicul produse pe teritoriul Republicii Moldova, potrivit Regulamentului general al Consiliului Birourilor;
- d) să reprezinte Republica Moldova în relațiile externe din cadrul Consiliului Birourilor;
- e) să reprezinte în fața autorităților, inclusiv a instanțelor de judecată, din Republica Moldova, direct sau prin intermediar desemnat, societățile de asigurare străine care efectuează asigurarea internațională "Carte Verde", în vederea apărării drepturilor și intereselor acestora;
- f) să încheie, să semneze și să denunțe acorduri cu celelalte birouri naționale sau acorduri bilaterale cu birourile naționale de compensație care nu au aderat la Acordul dintre birourile naționale de asigurări, dar care emit documente de asigurare similare;
- g) să administreze și să utilizeze, în comun cu Autoritatea de supraveghere, baza de date aferentă asigurării obligatorii de răspundere civilă auto, baza de date despre contractele de asigurare și producerea cazurilor de asigurare;

h) să acorde calitatea de membru al Biroului Național și să o retragă asigurătorilor care încalcă prevederile legale din domeniul și actele biroului;

i) să stabilească și să aplice sancțiuni pentru nerespectarea prevederilor statutului și/sau a prevederilor Regulamentului general al Consiliului Birourilor, informând Autoritatea de supraveghere;

j) să tipărească și să emită polițe de asigurare "Carte Verde";

k) să exercite alte atribuții stabilite în prezenta lege și în statut.

(2) Biroul Național:

a) informează sistematic Autoritatea de supraveghere despre acordarea sau retragerea calității de membru, despre neonorarea obligațiilor de către membrii săi, aplicarea de sancțiuni, despre reclamațiile și sesizările primite din partea altor birouri naționale, despre fraudele depistate;

b) elaborează și prezintă Autorității de supraveghere, în termen de 4 luni de la sfârșitul anului financiar, raport anual de activitate.

(3) Biroul Național îndeplinește și alte atribuții prevăzute de Regulamentul general al Consiliului Birourilor.

Articolul 32. Calitatea de membru al Biroului Național

(1) Calitatea de membru al Biroului Național se obține de către asigurătorul autorizat să subscrie asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto prin depunerea unei cereri, achitarea cotizației de înscriere, stabilite de Biroul Național, și prin îndeplinirea condițiilor de aderare stabilite în statutul acestuia.

(2) Condițiile de încetare a calității de membru se stabilesc în statutul Biroului Național.

(3) Asigurătorul care deține calitatea de membru al Biroului Național are drept de vot deliberativ în adunarea generală a acestuia, dacă statutul lui nu prevede altfel.

Articolul 33. Fondul de protecție a victimelor străzii

(1) Fondul de protecție a victimelor străzii se instituie în vederea protejării persoanelor păgubite prin accidente produse de autovehicule ai căror posesori nu au respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, de autovehicule neidentificate și/sau obținute pe cale ilicită.

(2) Asigurătorii autorizați să subscrie asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto sînt obligați să contribuie la constituirea fondului prevăzut la alin.(1), proporțional volumului primelor de asigurare încasate pentru această asigurare. Cuantumul contribuției minime a asigurătorilor la acest fond se stabilește de Autoritatea de supraveghere.

(3) Fondul de protecție a victimelor străzii este destinat plăților de despăgubiri pentru vătămări corporale sau deces dacă autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat, precum și plăților de despăgubiri pentru avarierea ori distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau deces dacă posesorul autovehiculului răspunzător de producerea accidentului nu a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită.

(4) Fondul de protecție a victimelor străzii se administrează și se utilizează de către Biroul Național, potrivit actelor normative ale Autorității de supraveghere, emise în acest sens. Cheltuielile de constituire, administrare și utilizare a mijloacelor fondului se vor acoperi din disponibilitățile lui.

(5) Despăgubirile de asigurare din Fondul de protecție a victimelor străzii se vor efectua în limita disponibilităților sale și nu vor depăși limitele stabilite la art.14.

(6) Biroul Național are obligația de a ține o evidență contabilă distinctă depunerilor în Fondul de protecție a victimelor străzii și a cheltuielilor lui, de a păstra disponibilitățile acestuia în instrumente financiare purtătoare de dobîndă, la instituții de credit, în instrumente ale pieței monetare sau în valori mobiliare emise de stat.

(7) În caz de deficit al Fondului de protecție a victimelor străzii, Autoritatea de supraveghere poate majora în cursul anului, pentru acoperirea obligațiilor fondului, contribuția stabilită prin actele sale normative.

(8) În vederea recuperării sumelor cheltuite din Fondul de protecție a victimelor străzii, Biroul Național poate înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu.

Articolul 34. Fondul de compensare

(1) În strictă conformitate cu Regulamentul general al Consiliului Birourilor, Biroul Național administrează și utilizează mijloacele Fondului de compensare, instituit pentru a garanta:

a) rambursarea către birourile naționale din străinătate a sumelor pe care acestea le-au plătit cu titlu de despăgubire pentru pagubele produse de către deținători de polițe de asigurare "Carte Verde";

b) reparația pagubelor produse cu polițe de asigurare "Carte Verde" false, neautorizate sau modificate;

c) plata sumelor datorate către persoanele păgubite în Republica Moldova de către deținători de polițe de asigurare "Carte Verde" emise de organizații de asigurare din străinătate.

(2) Fondul de compensare are ca resurse financiare contribuțiile inițiale, contribuțiile lunare și contribuțiile speciale ale asigurătorilor autorizați să subscrie asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă, și anume:

a) contribuția inițială, cu titlu de garanție în caz de insolvabilitate a asigurătorului; contribuția inițială cu dobînzile aferente se restituie asigurătorului în momentul în care acesta se retrage din cadrul Biroului Național, dar nu înainte de lichidarea fără datorii a propriului portofoliu "Carte Verde";

b) contribuția lunară, destinată atingerii obiectivului Fondului de compensare, conform alin.(1);

c) contribuția specială, sub forma unui împrumut, în funcție de necesitățile curente ale Fondului de compensare.

(3) Sursa de acoperire a contribuțiilor prevăzute la alin.(2), cuantumul și termenul lor de achitare se stabilește de către Autoritatea de supraveghere.

(4) În cazul în care Biroul Național utilizează mijloace bănești din Fondul de compensare pentru obiectivul prevăzut la alin.(1) lit.a), asigurătorii în al căror nume și cont au fost utilizate au obligația să repare integral aceste cheltuieli.

(5) Biroul Național are obligația de a ține o evidență contabilă distinctă depunerilor, pe tipuri de contribuții (inițiale, lunare și speciale), cheltuielilor din Fondul de compensare, precum și de a păstra disponibilitățile fondului în instrumente

financiare purtătoare de dobândă, la instituții de credit, în instrumente ale pieței monetare sau în valori mobiliare emise de stat.

Articolul 35. Resursele patrimoniale ale Biroului Național

(1) Patrimoniul Biroului Național se constituie din:

- a) cotizațiile de înscriere și cotizațiile anuale de membru, stabilite de birou;
- b) contribuțiile lunare în Fondul de protecție a victimelor străzii și dobânzile aferente lor;
- c) contribuțiile lunare în Fondul de compensare și dobânzile aferente lor;
- d) venitul din activitatea de regularizare a daunelor;
- e) alte surse legale de venit.

(2) Contribuțiile lunare în Fondul de protecție a victimelor străzii și Fondul de compensare își pierd identitatea în momentul în care Biroul Național le primește de la asigurători și nu se restituie în caz de retragere sau de excludere din rândurile membrilor Biroului Național.

(3) Activitatea Biroului Național este supusă anual unui control obligatoriu de audit extern.

Articolul 36. Conducerea Biroului Național

(1) Organele de conducere ale Biroului Național sînt: adunarea generală și consiliul de administrație, condus de un președinte.

(2) De competența exclusivă a adunării generale țin:

- a) aprobarea statutului și a modificărilor și/sau a completărilor în statut;
- b) alegerea membrilor consiliului de administrație;
- c) alegerea cenzorilor;
- d) aprobarea bugetului anual de cheltuieli și venituri, a raportului și a bilanțului contabil anual al Biroului Național;
- e) acordarea și retragerea calității de membru;
- f) alte atribuții stabilite prin statut.

(3) Competențele consiliului de administrație și ale președintelui se stabilesc în statutul biroului.

(4) Adunarea generală adoptă hotărîri cu votul majorității simple a membrilor Biroului Național.

(5) Prin derogare de la prevederile alin.(3), hotărîrile adunării generale ce vizează aspecte ale asigurării obligatorii de răspundere civilă auto externă sînt adoptate în exclusivitate cu votul majorității simple a asigurătorilor autorizați să subscrie asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă.

Articolul 37. Informația despre accidente

(1) Organul de poliție, altă autoritate publică competentă să constate și să cerceteze accidentul de autovehicul vor prezenta, la cererea asigurătorului, asiguratului și/sau a persoanei păgubite, acte și date referitor la cauzele și împrejurările producerii accidentului necesare stabilirii despăgubirilor.

(2) Biroul Național va acorda, la cerere, informație despre autovehiculul înregistrat în Republica Moldova, implicat în accident de autovehicul produs în afara hotarelor ei, precum și informație despre autovehiculul înregistrat în afara hotarelor Republicii Moldova, implicat în accident de autovehicul produs pe teritoriul ei.

(3) Forma și modul de prezentare a informației despre accidentul de autovehicul se stabilesc de Ministerul Afacerilor Interne, în comun cu Autoritatea de supraveghere și cu Biroul Național.

(4) Autoritățile publice, organizațiile și cetățenii sînt obligați să prezinte gratuit, la solicitarea asigurătorilor, asiguraților și/sau a persoanelor păgubite, informații despre accidentul de autovehicul.

(5) Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Dezvoltării Informaționale vor prezenta, la solicitarea Autorității de supraveghere, informații, necesare formării și întreținerii bazei de date pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto.

Articolul 38. Evidența asigurărilor

(1) Asigurătorul ține evidență contabilă zilnică distinctă în regim electronic și pe suport de hîrtie referitor la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto și prezintă raport lunar și trimestrial în modul și în termenele stabilite de Autoritatea de supraveghere.

(2) Asigurătorul înființează și ține zilnic, în regim electronic și pe suport de hîrtie, Registrul de evidență a contractelor de asigurare încheiate la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, inclusiv a polițelor de asigurare "Carte Verde".

(3) Asigurătorul este obligat să prezinte Autorității de supraveghere și Biroului Național, în modul stabilit, informații despre fiecare contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.

Articolul 39. Controlul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto

(1) Ministerul Afacerilor Interne se învestește cu funcție de control asupra deținerii de către posesorii de autovehicule a asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto.

(2) Serviciul Grăniceri va exercita funcția de control asupra deținerii de către utilizatorii de autovehicule a asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto externă, la punctele de trecere ale frontierei de stat a Republicii Moldova.

(3) Posesorul și/sau utilizatorul de autovehicul este obligat să poarte polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto în timpul conducerii și să o prezinte la cererea lucrătorilor Poliției Rutiere, Serviciului Grăniceri și Serviciului Vamal.

(4) Posesorul de autovehicul care nu a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto plătește penalitate și încheie contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.

(5) La înscrierea în circulație, la efectuarea de modificări în certificatul de înmatriculare a unui autovehicul și de verificări tehnice periodice, se prezintă neapărat dovada asigurării obligatorii de răspundere civilă auto, în condițiile prezentei legi.

(6) Participarea la trafic fără poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se sancționează în conformitate cu legislația contravențiilor administrative în vigoare.

Capitolul VIII DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Articolul 40.

(1) Contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto încheiate pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi produc efecte pînă la expirarea termenelor prevăzute în ele.

(2) Asigurătorii care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, dețin licență pentru asigurări obligatorii cu dreptul de a practica asigurare obligatorie de răspundere civilă auto și licență pentru asigurări de bunuri cu dreptul de a practica asigurarea internațională "Carte Verde" se vor conforma art.5 în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, disponibilitățile Fondului de ajutorare a victimelor accidentelor rutiere și disponibilitățile Fondului comun "Carte Verde" se preiau de către Fondul de protecție a victimelor străzii și, respectiv, de Fondul de compensare.

(4) Excedentul bugetelor fondurilor prevăzute la art.33 și 34, la finele exercițiului financiar, se reportează la exercițiul financiar următor cu aceeași destinație.

(5) După o perioadă de 5 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi, asigurătorii vor stabili, de comun acord cu asigurații, primele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto după metodologia aprobată de Parlament și sistemul bonus-malus elaborat de Autoritatea de supraveghere.

(6) După expirarea termenului prevăzut la alin.(5), suma asigurată pentru un caz asigurat în contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto va fi minimum:

a) de 1 milion de lei pentru o victimă sau de 5 milioane de lei, indiferent de numărul victimelor, în cazul vătămărilor corporale;

b) de 1 milion de lei, indiferent de numărul victimelor, în cazul daunelor materiale.

(7) În perioada stabilită în Legea cu privire la asigurări art.57 alin.(4) lit.a), prețurile părților componente sau ale pieselor care se înlocuiesc la autovehiculele deteriorate se stabilesc, prin derogare de la art.23 alin.(6) și (7) din prezenta lege, ținându-se cont de gradul lor de uzură, determinat în conformitate cu actele normative ale Autorității de supraveghere.

Articolul 41.

(1) Prezenta lege intră în vigoare după 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Pentru localitățile din stînga Nistrului, prevederile art.5 alin.(1) lit.a) se vor aplica după soluționarea diferendului transnistrean.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă capitolul IV din Legea nr.1508-XII din 15 iunie 1993 cu privire la asigurări.

(4) Guvernul, în termen de 3 luni:

- va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Chișinău, 22 decembrie 2006. Nr.414-XVI.